

БЪЛГАРСКИ ЕНЕРГИЕН И МИНЕН ФОРУМ **BULGARIAN ENERGY & MINING FORUM**

1000 Sofia, 4, Trapezitsa str., E-mail : office@bulenergo.com, web site : www.bulenergyforum.org

ДО Председателя на Министерски съвет
Г-н Димитър Главчев

ДО Медиите

ДО Работодателски организации

ДО Профсъюзни организации

ДЕКЛАРАЦИЯ

ПРЕСТЪПНА БЕЗОТГОВОРНОСТ Е БЕЗДЕЙСТВИЕТО НА РЪКОВОДСТВОТО НА ЕНЕРГЕТИКАТА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА ПЪЛНАТА ЛИБЕРАЛИЗАЦИЯ НА ПАЗАРА НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ И ПУБЛИЧНИЯ ДЕБАТ ПО ТЕМАТА

Уважаеми г-н Министър председател,
Уважаеми дами и господа,

Изключително сме обезпокоени от липсата на яснота и информираност на обществото за подготовката на страната и населението за този тежък и критичен преход в българската енергетика и икономика. Както скоро стана известно България е сред първите места в Европа по невъзможност за поддържане на нормални температурни условия в домовете на гражданите в ЕС с малко над 20 % от домакинствата, сочат данни на Евростат за 2023 г. Основната причина е ниският стандарт на живот на голяма част от населението в основата на което е енергийната бедност и невъзможност за покриване на енергийните разходи, независимо, че България е с най-ниски цени на електроенергия в съюза.

Този процес ще се задълбочава съществено след пълната либерализация на пазара на електроенергия, отложен повторно за 2026 г., без каквито и да са подготвителни и защитни мерки от страна на ръководството на държавата, на което сме свидетели днес.

Гратисният период за преминаването на битовите потребители на свободния пазар беше отложен повторно за 1 юли 2026 г. от 49-ото Народно събрание в навечерието на предсрочните избори на 9 юни 2024 г. Причините бяха няколко, но основната бе натрупаният дефицит във Фонд "Сигурност на електроенергийната система", който трябваше да покрива разликата между пазарните цени на електроенергията и определените от КЕВР „щадащи“ битовите потребители по-ниски нива.

Другият липсващ елемент в пъзела на прехода е липсата на яснота по какви процедури и критерии ще се категоризират и подпомагат енергийно бедните и енергийно уязвимите групи от населението. Заради продължаващата политическа нестабилност все още не е разработена необходимата нормативна база, чрез която преходът да бъде извършен без пазарни сътресения както за хората, така и за енергийните дружества.

Българските домакинства изразходват средно 13,5% от общите си разходи за енергия, като най-голямата част от енергийните разходи са за електричество - 60,7 на сто,

посочиха преди дни в доклада си икономисти от Световната банка пред Икономическия и социален съвет. От Световната банка обръщат внимание, че степента на разпространение на енергийната бедност у нас е висока в сравнение със стандартите на ЕС и е по-голяма сред бедните. Експертите препоръчват ясно идентифициране на домакинствата, засегнати от енергийна бедност, тъй като само така може да се въвеждат адекватни политики за справяне с проблема.

Въпреки тези алармени съобщения ръководството на отрасъл „Енергетика“ продължава да поддържа неясна за обществото безотговорна политика на непрозрачност.

Остава необяснима липсата на отговор на предложението на БЕМФ за организиране на национална кръгла маса съвместно с редица национално отговорни организации като профсъюзите, БАН и Асоциация „Активни потребители“.

Предложените по долу от нас три групи въпроси до голяма степен биха създали възможност за изясняване на проблемите и намаляване на рисковете:

1) Концепция, условия и пречки пред успешния преход: институционализиране на процеса на регистриране на енергийно бедните домакинства, решаване на проблемите на електроснабдителните дружества, определяне на ролята на държавните институции, общините, медиаторите и обществените медии.

2) Приложими търговски модели и участници в процеса на либерализация на енергийния пазар на дребно – състояние на приети нормативни документи, необходими промени в нормативната база, отговорници, срокове, рискове и управлението им.

3) Видове търговски договори – общи и специфични условия, форми на компенсиране на енергийно бедните домакинства, процедури на комуникация с потребителите. Моделиране на различни сценарии.

В рамките на една национална кампания, на българското общество трябва да бъде поднесена обективна информация за пътната карта на този преход, да му бъдат съобщени потенциалните рискове и да бъдат положени основите за изграждане на една начална пазарна култура на битовите потребители по темата.

Медиите имат ключова роля за успешния преход през този рисков за обществото период и тяхната мисия е, не да внушават неизвестности и страхове, а да сътрудничат като привличат компетентни лица за коментари по темата, и да партнират на държавата в провеждане на нейната енергийната политика. Другото е обществена безотговорност и печелене на кухи рейтинги чрез спекулации със страховете на обществото.

С уважение,

Д-р Иван Хиновски,
Председател на БЕМФ,